

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

К.В. Балабанов

« 26 » грудня 2019 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ФІЛОЛОГІЯ. ПЕРЕКЛАД (УКРАЇНСЬКА, РОСІЙСЬКА, ПОЛЬСЬКА)

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Перший (бакалаврський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 03 «Гуманітарні науки»
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 035 Філологія
(код та найменування спеціальності)

Спеціалізація 035.034 Слов'янські мови та літератури (переклад включно),
перша – російська.

ФІЛОЛОГІЯ. ПЕРЕКЛАД (УКРАЇНСЬКА, РОСІЙСЬКА, ПОЛЬСЬКА)

Назва освітньо-професійної програми

СХВАЛЕНО

Протокол засідання Вченої ради МДУ
від 26.12.2019 № 5

Освітньо-професійна програма вводиться в дію з 01 вересня 20 19 р.
Ректор К.В. Балабанов

(наказ № 425 від 26 грудня 20 19 р.)

« 26 » грудня 2019 р.

I Преамбула

Освітньо-професійну програму підготовки бакалавра «Філологія. Переклад (українська, російська, польська)» за спеціальністю 035 «Філологія», спеціалізацією «035.034 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська» розроблено на основі Стандарту вищої освіти зі спеціальності «035 Філологія» відповідного рівня освіти від 20.06.2019р.і внесено кафедрою слов'янської філології та перекладу.

Затверджено та надано чинності рішенням Вченої ради МДУ від __. __.2019 № __.

Гарант програми – Гайдук Н.А., кандидат філологічних наук, доцент кафедри слов'янської філології та перекладу.

Розробники програми:

Ю. О. Голоцукова, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри слов'янської філології та перекладу;

Н. А. Гайдук, кандидат філологічних наук, доцент кафедри слов'янської філології та перекладу.

Рецензенти:

Жижома О.О., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та слов'янської філології ДВНЗ «Приазовський державний університет»;

Голі-Оглу Т.В., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та слов'янської філології ДВНЗ «Приазовський державний університет».

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Обмеження щодо форм навчання	Немає
Освітня кваліфікація	Бакалавр філології.
Кваліфікація дипломі	в ступінь вищої освіти – бакалавр, спеціальність – Філологія, спеціалізація – 035.034 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська освітня програма – Філологія. Переклад (українська, російська, польська) Бакалавр філології. Перекладач (українська, російська)
Опис предметної області	<i>Об'єкти вивчення та професійної діяльності:</i> російська та польська мови (в теоретичному / практичному, синхронному / діяхронному, діалектологічному, стилістичному, соціокультурному та інших аспектах); література й усна народна творчість; жанрово-стильові різновиди текстів; переклад; міжособистісна, міжкультурна та масова комунікації в усній та письмовій формах. <i>Мета навчання</i> – підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, а саме в діяльності, пов'язаній з аналізом, творенням (зокрема перекладом) і оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організацією усної комунікації різними мовами. <i>Теоретичний зміст предметної галузі</i> становить система базових наукових теорій, концепцій, принципів, категорій, методів і понять філології.

	<i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові та спеціальні філологічні методи аналізу лінгвістичних одиниць, методи і методики дослідження мови і літератури, інформаційно-комунікаційні технології.
Фокус програми: загальна/ спеціальна	Загальна
Орієнтація програми	Освітньо-професійна
Академічні права випускників	Навчання на другому (магістерському) ступені вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти.
Працевлаштування випускників	2444.2.20604 Гід-перекладач 2444.2.24316.1 Перекладач 2444.2.24325 Перекладач технічної літератури 2444.2.24559.18 Редактор-перекладач 2444.2 Філолог 2444.2 Лінгвіст 2451.2 Редактор 4143 Коректор (корегування текстів) 7341 Коректор (переддрукарські процеси поліграфічного виробництва)

III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти. Тип диплому.

Обсяг освітньої програми у кредитах ЄКТС	<p>- на базі повної загальної середньої освіти становить 240 кредитів ЄКТС;</p> <p>- на базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») визнаються та перезараховуються кредити ЄКТС, отримані в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста), обсягом не більше ніж 180 кредитів ЄКТС.</p> <p>- на базі ступенів «бакалавр», «магістр» або ОКР «спеціаліст» визнаються та перезараховуються кредити ЄКТС, отримані в межах попередньої освітньої програми, обсягом не більше ніж 120 кредити ЄКТС.</p> <p>70% обсягу освітньої програми спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених цим стандартом вищої освіти.</p>
---	--

IV Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	KI-1
Загальні компетентності	1) Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	K3-1
	2) Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про	K3-2

	<p>природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>3) Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>4) Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>5) Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>6) Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>7) Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>8) Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>9) Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>10) Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>11) Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>12) Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>13) Здатність проведення досліджень на належному рівні.</p>	<p>K3-3</p> <p>K3-4</p> <p>K3-5</p> <p>K3-6</p> <p>K3-7</p> <p>K3-8</p> <p>K3-9</p> <p>K3-10</p> <p>K3-11</p> <p>K3-12</p> <p>K3-13</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>1) Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.</p> <p>2) Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.</p> <p>3) Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії російської та польської мов.</p> <p>4) Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.</p> <p>5) Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератур, що вивчаються, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.</p> <p>6) Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.</p> <p>7) Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).</p> <p>8) Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.</p> <p>9) Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.</p> <p>10) Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.</p> <p>11) Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.</p> <p>12) Здатність до організації ділової комунікації.</p>	<p>KП-1</p> <p>KП-2</p> <p>KП-3</p> <p>KП-4</p> <p>KП-5</p> <p>KП-6</p> <p>KП-7</p> <p>KП-8</p> <p>KП-9</p> <p>KП-10</p> <p>KП-11</p> <p>KП-12</p>

V. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Результати навчання	Шифр результату навчання
1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	PH 1
2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	PH 2
3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.	PH 3
4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.	PH 4
5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.	PH 5
6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.	PH 6
7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.	PH 7
8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.	PH 8
9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди російської, польської, української мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.	PH 9
10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.	PH 10
11. Знати принципи, технології та прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.	PH 11
12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	PH 12
13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).	PH 13
14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	PH 14
15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.	PH 15
16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.	PH 16
17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.	PH 17
18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.	PH 18
19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.	PH 19

2. Стиль та методика навчання

А) Підходи до викладання та навчання: студентоцентричний, професійно-орієнтований, комунікативно-спрямований.

Б) Система оцінювання:

- модульні контрольні роботи за вивченими темами;
- виконання проектів з обов'язковою презентацією результатів (PowerPoint);
- екзамени семестрові: усні, письмові у формі тестів, комбіновані (для циклу дисциплін професійної та практичної підготовки);
- комплексний кваліфікаційний екзамен з фахових дисциплін.

3. Рекомендований перелік навчальних дисциплін і практик. Розподіл змісту освітньо-професійної програми підготовки, навчальний час за циклами підготовки.

Обсяг освітньої складової освітньо-професійної програми підготовки бакалавра освіти становить 240 кредитів ЄКТС.

Розподіл змісту освітньої складової програми за циклами дисциплін та критеріями нормативності і вибіркості наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Розподіл змісту освітньої складової за критеріями нормативності та вибіркості

Цикл дисциплін	Загальна кількість кредитів	У тому числі:	
		нормативні дисципліни, кредитів	вибіркові дисципліни, кредитів
Загальна підготовка	51 (21%)	36 (15%)	15 (6 %)
Професійна підготовка	189 (79%)	144 (60%)	45 (19 %)
Усього для ступеня бакалавра	240 (100%)	180 (75%)	60 (25%)

Теоретичне навчання здійснюється на основі поєднання лекційних та семінарських (практичних) занять з самостійною роботою. Практична підготовка передбачає проходження практики.

Формами підсумкового контролю з навчальних дисциплін є екзамени, заліки, а також диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості навчання (Таблиця 2).

Таблиця 2

Перелік компонентів ОПП

Код н/д	Шифр дисципліни за навчальним планом	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОПП				
Дисципліни загальної підготовки				
ОК 1.	НДЗП 1.1.1	Історія України	3	екзамен
ОК 2.	НДЗП 1.1.2	Комп'ютерні системи та технології	3	екзамен
ОК 3.	НДЗП 1.1.3	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	екзамен
ОК 4.	НДЗП 1.1.4	Історія української культури	3	екзамен
ОК 5.	НДЗП 1.1.5	Фізичне виховання	3	диф. залік
ОК 6.	НДЗП 1.1.6	Безпека життєдіяльності	3	диф. залік
ОК 7.	НДЗП 1.1.7	Основи наукових досліджень	3	залік
ОК 8.	НДЗП 1.1.8	Філософія	3	екзамен
ОК 9.	НДЗП 1.1.9	Основи психології	3	екзамен

ОК 10.	НДЗП 1.1.10	Основи економічної теорії	3	екзамен
ОК 11.	НДЗП 1.1.11	Основи правознавства	3	екзамен
ОК 12.	НДЗП 1.1.12	Політологія	3	екзамен
Дисципліни професійної підготовки				
ОК 13.	НДПП 1.2.1	Вступ до літературознавства	3	екзамен
ОК 14.	НДПП 1.2.2	Вступ до мовознавства	3	екзамен
ОК 15.	НДПП 1.2.3	Латина	3	екзамен
ОК 16.	НДПП 1.2.4	Практичний курс польської мови	40	заліки, екзамени
ОК 17.	НДПП 1.2.5	Курсові роботи	9	диф.заліки
ОК 18.	НДПП 1.2.6	Вступ до слов'янської філології та старослов'янська мова	5	залік
ОК 19.	НДПП 1.2.7	Діалектологія та соціолінгвістика (за мовами спеціалізації)	3	залік
ОК 20.	НДПП 1.2.8	Сучасна українська літературна мова	22	заліки, екзамени
ОК 21.	НДПП 1.2.9	Сучасна російська мова	28	заліки, екзамени
ОК 22.	НДПП 1.2.10	Історія зарубіжної літератури	24	заліки, екзамени
ОК 23.	НДПП 1.2.11	Вступ до перекладознавства	3	залік
ОК 24.	НДПП 1.2.12	Практична підготовка. Виробнича практика (переклад)	4	диф. залік
Вибіркові компоненти ОПП				
Дисципліни загальної підготовки				
ВД 1.	ВДЗП 2.1.1	Дисципліна за вибором №1. Основи красномовства та культура ділового спілкування/ Риторика	3	залік
ВД 2.	ВДЗП 2.1.2	Дисципліна за вибором №2. Культурологія/Етика та естетика	3	залік
ВД 3.	ВДЗП 2.1.3	Дисципліна за вибором №3. Основи дискурсології / Спічрайтинг	3	залік
ВД 4.	ВДЗП 2.1.4	Дисципліна за вибором №4. Літературна творчість/Драматичне мистецтво	3	залік
ВД 5.	ВДЗП 2.1.5	Дисципліна за вибором №5. Психологія спілкування та корекція особистості/Акмеологія	3	залік
Дисципліни професійної підготовки				
ВД 6.	ВДПП 2.2.1	Практикум російсько-українського перекладу та редагування / Практикум польсько-українського перекладу та редагування	14	заліки
ВД 7.	ВДПП 2.2.2	Теорія перекладу / Проблеми перекладацької діяльності	4	залік
ВД 8.	ВДПП 2.2.3	Машинний переклад та комп'ютерна лексикографія / Редагування художнього перекладу	3	залік
ВД 9.	ВДПП 2.2.4	Історія російської мови / Історія	3	заліки

		польської мови		
ВД 10.	ВДПП 2.2.5	Порівняльна лінгвістика / Лінгвістична компаративістика	6	заліки
ВД 11.	ВДПП 2.2.6	Література країн, мова яких вивчається (російська, польська) / Третя іноземна мова (англійська)	9	заліки
ВД 12.	ВДПП 2.2.7	Стилістика та культура мовлення / Основи мовленнєвої діяльності	3	залік
ВД 13.	ВДПП 2.2.8	Лінгвокраїнознавство Польщі / Лінгвокраїнознавство Росії	3	залік

Структурно-логічна схема ОПП

Короткий опис логічної послідовності вивчення компонент освітньої програми.

Таблиця 3.

Структурно-логічна схема підготовки

Семестр	Зміст навчальної діяльності		
	Код н/д	Назва дисципліни	Обсяг кредитів
1	ОК1	Історія України	3
1	ОК 2	Комп'ютерні системи та технології	3
1	ОК 13	Вступ до літературознавства	3
1	ОК 14	Вступ до мовознавства	3
1	ОК 15	Латина	3
1-7	ОК 21	Сучасна російська мова	28
1-8	ОК 22	Історія зарубіжної літератури	24
1-2	ОК 5	Фізичне виховання	3
1-7	ОК 20	Сучасна українська літературна мова	21
1-8	ОК 16	Практичний курс польської мови	40
2	ОК 3	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3
2	ОК 4	Історія української культури	3
2	ОК 6	Безпека життєдіяльності	3
2	ОК 23	Вступ до перекладознавства	3
3	ОК 8	Філософія	3
3	ОК 9	Основи психології	3
3	ОК 7	Основи наукових досліджень	3
3	ВД 1	Дисципліна за вибором №1. Основи красномовства та культура ділового спілкування/ Риторика	3
3	ВД 2	Дисципліна за вибором №2. Культурологія/Етика та естетика	3
4	ОК 10	Основи економічної теорії	3
4	ОК 11	Основи правознавства	3
4,6,8	ОК 17	Курсові роботи	9
4	ВД 3	Дисципліна за вибором №3. Основи дискурсології / Спічрайтинг	3
4	ВД 4	Дисципліна за вибором №4. Літературна творчість / Драматичне мистецтво	3
5	ОК 12	Політологія	3
5	ВД 5	Дисципліна за вибором №5 Психологія спілкування та корекція особистості /Акмеологія	3
5	ОК 18	Вступ до слов'янської філології та	5

		старослов'янська мова	
4-7	ВД 6	Дисципліна за вибором № 6. Практикум російсько-українського перекладу та редагування / Практикум польсько-українського перекладу та редагування	14
6	ОК 19	Діалектологія та соціолінгвістика (за мовами спеціалізації)	3
6	ВД 9	Дисципліна за вибором № 10 Історія російської мови / Історія польської мови	3
6-8	ВД 10	Дисципліна за вибором № 9 Порівняльна лінгвістика / Лінгвістична компаративістика	6
6-8	ВД 11	Дисципліна за вибором № 11 Література країн, мова яких вивчається (російська, польська) / Третя іноземна мова (англійська)	9
7	ВД 7	Дисципліна за вибором № 7 Теорія перекладу / Проблеми перекладацької діяльності	4
7	ВД 13	Дисципліна за вибором 13 Лінгвокраїнознавство Польщі / Лінгвокраїнознавство Росії	3
8	ВД 8	Дисципліна за вибором № 8 Машинний переклад та комп'ютерна лексикографія / Редагування художнього перекладу	3
8	ОК 24	Практична підготовка. Виробнича практика (переклад)	4
8	ВД 12	Дисципліна за вибором № 12 Стилістика та культура мовлення / Основи мовленнєвої діяльності	3

Схематично співвідношення між результатами навчання та компетентностями представлено у матриці (Таблиця 4), рядки якої містять програмні результати навчання (РН) за окремими дисциплінами освітньої програми, а стовпці – компетентності (К), які студент набуває в результаті успішного навчання за даною освітньою програмою, і у окремих матрицях запропонованих стандартом (Таблиці 5,6).

Опис нормативних навчальних дисциплін наведено в Додатку А. Опис варіативних навчальних дисциплін наведено в Додатку Б.

Таблиця 4

Матриця відповідності визначених ОПП результатів навчання та компетентностей

Програмні навчання/ дисципліна	результати Навчальна	Інтеграль на компетент ність	Компетентності																								
			Загальні компетентності											Спеціальні (фахові) компетентності													
			КЗ-1	КЗ-2	КЗ-3	КЗ-4	КЗ-5	КЗ-6	КЗ-7	КЗ-8	КЗ-9	КЗ-	КЗ-	КЗ-	КЗ-	КП-1	КП-2	КП-3	КП-4	КП-5	КП-6	КП-7	КП-8	КП-9	КП-10	КП-11	КП-12
PH 1 / ОК 1,2,3,5,6		Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та застосування новітніх технологій і висвітлення.	+	+	+	+	+		+		+		+		+		+		+		+		+		+		
PH 2 / ОК 2,4,5,6			+	+	+	+	+	+				+		+		+			+				+		+		
PH 3 / ОК 2, 5,6			+	+	+	+	+			+					+		+		+				+				+
PH 4 / ВБ 1,11,14			+	+	+	+	+								+			+	+	+						+	+
PH 5 / ОК 3,8,9,10,ВБ 3,4			+	+	+	+	+							+						+						+	
PH 6 / ОК 3,8,9,10, ВБ 3,4			+	+	+	+	+	+	+		+			+			+				+		+				
PH 7 / ОК 3,4,8-10,12,13, ВБ 1-6			+	+	+	+	+			+							+										
PH 8 / ОК 1,11,14			+	+	+	+	+					+	+		+	+				+					+	+	
PH 9 / ОК 3,4,8-10,12,13, ВБ 1-6			+	+	+	+	+			+				+						+							+
PH 10 / ОК 1-14, ВБ 1-6			+	+	+	+	+	+			+						+		+				+		+		
PH 11 / ОК 8-10			+	+	+	+	+							+									+			+	
PH 12 / ОК 3,4, 8-10			+	+	+	+	+	+				+					+	+							+		
PH 13 / ОК 3,4, 8-10, ВБ 1,3-5			+	+	+	+	+	+			+				+	+		+			+						+
PH 14 / 1,11,14			+	+	+	+	+			+	+			+					+	+		+				+	
PH 15 / 6, ВБ 1			+	+	+	+	+							+						+					+		+
PH 16 / ОК 8-10,12, ВБ 3-6			+	+	+	+	+			+				+	+			+		+							+
PH 17 / ОК 8-10,12, ВБ 3-6			+	+	+	+	+			+							+			+					+		+
PH 18 / ОК 8-10,12, ВБ 2-6			+	+	+	+	+	+						+					+		+				+		
PH 19 / ОК 8-10,12, ВБ 3-6			+	+	+	+	+	+						+				+		+					+		

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Кому- нікація	Автономія та відповіда- льність
Загальні компетентності				
1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	+	+	+	+
2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	+	+	+	+
3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	+	+	+	+
4. Здатність бути критичним і самокритичним.			+	+
5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.	+	+		+
6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	+	+	+	
7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.				+
8. Здатність працювати в команді та автономно.			+	+
9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.	+	+	+	
10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	+	+		
11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.		+		+
12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	+	+	+	
13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.	+	+		+
Спеціальні (фахові) компетентності				
1. Усвідомлення структури філологічної науки та теоретичних основ.	+			
2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.	+	+		+
3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії російської та польської мов.	+	+		+
4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.	+	+		+

5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератур, що вивчаються, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.	+	+		+
6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.	+	+	+	+
7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).	+	+		+
8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.	+	+	+	
9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.	+	+	+	+
10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.	+	+		+
11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.	+	+	+	+
12. Здатність до організації ділової комунікації.	+	+	+	+

VI Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі атестаційного екзамену
Вимоги до атестаційного екзамену	Атестаційний екзамен з російської, польської, української мов, теорії та практики перекладу має забезпечити оцінювання досягнення результатів навчання, визначених освітньою програмою

VII Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У МДУ функціонує система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням МДУ оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

Опис нормативних навчальних дисциплін

Дисципліни циклу загальної підготовки

ОК 1. Історія України

Мета вивчення курсу: формування знань про заселення українських земель, формування української нації та розвиток інших етнічних спільнот, історію української державності, соціально-економічні, політичні, культурні процеси, що складають змістовий пласт історії України від найдавніших часів до початку ХХІ ст.

Завдання курсу: виховання у студентів на фактах історії України почуття національної гідності, патріотизму; виховання у студентів почуття відповідальності за вивчення історії України, як основи для засвоєння широкої системи історичних знань; розвинути вміння робити виважені висновки та самостійні оцінки історичних подій, явищ; толерантно сприймати багатоетнічні, полікультурні явища національної та світової історії; розглядати історію України у європейському та світовому контекстах.

Змістовні модулі:

1. Українські землі у стародавні часи та добу середньовіччя.
2. Українські землі від середини ХVІІ до початку ХХ ст.
3. Українська революція 1917 – 1921 рр.
4. Громадянська війна.
5. Україна між двома світовими війнами.
6. Україна у роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.).
7. Україна в другій половині 40-х – наприкінці 80-х рр. ХХ ст.
8. Незалежна Українська держава у 90-ті рр. ХХ – на початку ХХІ ст.

ОК 2. Комп'ютерні системи та технології

Мета вивчення курсу: формування у майбутніх фахівців сучасного рівня інформаційної та комп'ютерної культури; набуття практичних навичок з основ застосування сучасних технологій обробки інформації за допомогою засобів управління комп'ютером та комп'ютерних систем; формування у студентів розуміння основ комп'ютеризації офісної діяльності, сучасного інформаційного забезпечення, системи знань та вмінь, зорієнтованих на проведенні інформаційної та інформаційно-аналітичної роботи із використанням прикладного програмного забезпечення; формування теоретичних знань та практичних навичок професійної роботи, що необхідні для використання інформаційних технологій та систем (основні роботи із забезпечення життєвого циклу документу; пошук, обробка, надання, передавання інформації; використання основних сервісів мережі Інтернет, в тому числі соціальних мереж); ознайомлення студентів з актуальними питаннями використання засобів інформатики та комп'ютерної техніки у галузевому середовищі.

Завдання курсу: придбання і закріплення знань студентами в області використання інформаційних технологій і систем, їх інформаційного та програмного забезпечення; вивчення універсальних пакетів програм; придбання знань в області локальних та глобальних мереж; освоєння методик і технологій автоматизованої обробки даних; вивчення принципів побудови інформаційних систем; освоєння засобів комп'ютерної техніки; засвоєння технології роботи в мережі Інтернет.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні засади інформатики, комп'ютерної техніки та інформаційних технологій.
2. Технології обробки та захисту інформації.
3. Мережеві технології.
4. Сучасні комп'ютерні системи опрацювання інформації.

ОК 3. Українська мова (за професійним спрямуванням)

Мета вивчення курсу: підвищення рівня теоретичних знань та розвиток практичних навичок студентів щодо мовних умінь і навичок у професійній сфері; практичне опанування студентами умінь ділового мовлення на рівні, достатньому для професійної діяльності; формування комунікативної компетентності студентів.

Завдання курсу:

підвищення загального рівня грамотності студентів; засвоєння основних відомостей про українську мову як багатоаспектну лінгвістичну систему; формування, розвиток та закріплення навичок та вмінь правильного використання усталених мовностилістичних засобів української мови; докладне вивчення зразків оформлення різних видів документів; формування вмінь культури мовлення у професійній діяльності.

Змістовні модулі:

1. Основи культури української мови
2. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації
  - Загальні вимоги до слова в документі.
  - Документи з кадрово-контрактних питань.
  - Довідково-інформаційні документи.
  - Організаційно-розпорядчі документи.
  - Фахова документація.
3. Усна форма спілкування як інструмент професійної діяльності

ОК 4. Історія української культури

Метою вивчення курсу: ознайомлення з історією та сучасним станом української культури, як інтегральної культурологічної дисципліни, досягти якої можливо з огляду на те, що складові частини курсу органічно поєднують в собі як історичні аспекти української культури, так і окремі її специфічні галузі та напрямки, зокрема, мистецтво, науку, освіту, релігію тощо.

Завдання курсу:

сформувані у студентів розуміння унікальності національного культурного простору на основі з'ясування проблеми культурогенезу; познайомити з основними досягненнями української культури в її діахронному вимірі; виявити детермінованість та закономірності культурного процесу, оцінити історичний розвиток культури на основі порівняння української культури з європейською та світовою; оцінити еволюцію мистецького розвитку в контексті проблеми співвідношення традиції і новаторства.

Змістовні модулі:

1. Національна культура у світовій культурологічній парадигмі.
2. Український культурогенез.
3. Духовна культура стародавнього населення України.
4. Міфологічна модель слов'янського світу.
5. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.
6. Культура періоду становлення української народності (XIV – початку XVI ст.).
7. Український Ренесанс на ниві духовної культури (XVI– перша половина XVII ст.).
8. Культура Бароко і Просвітництва України (друга пол. XVII-XVIII ст.)
9. Національно-культурне відродження в Україні кінця XVIII – початку XX ст.
10. Новітня українська культура.
11. Культура України в умовах нової соціально-політичної реальності (90–ті роки XX – початок XXI ст.).
12. Українська культура в умовах євроінтеграції.

ОК 5. Фізичне виховання

Мета вивчення курсу: формування всебічно розвинених особистостей, підготовка студентів до високоякісної праці за обраних фахом, збереження та зміцнення здоров'я.

Завдання курсу:

Збереження та зміцнення здоров'я, загартування організму, прищеплення навичок здорового способу життя, підвищення фізичної і розумової працездатності. Виховання у

студентів потреби до систематичних занять фізичними вправами, прагнення до фізичного вдосконалення. Оволодіння системною спеціальних знань з основ теорії і методики, організації фізичного виховання. Набуття необхідних знань у галузі гігієни праці, харчування спорту. Формування життєво важливих вмінь і навичок, розвиток фізичних здібностей

Змістовні модулі:

1. Оздоровчі аспекти використання ходьби та бігу
2. Вправи загального розвитку та спец. підготовчі вправи на середні та довгі дистанції.
3. Техніка бігу на короткі дистанції, розвиток швидкісно-силових якостей.
4. Розвиток загальних фізичних якостей, подальший розвиток витривалості
5. Техніка стрибків в довжину з місця, розвиток швидкісно-силових якостей
6. Формування координаційних здібностей, швидкості рухів та сили
7. Особливості тактичних дій індивідуальних, командних (в нападі та захисті). Технічні дії в нападі та захисті
8. Формування та вдосконалення техніки гри, координаційних здібностей, швидкості рухів, сили.
9. Практичне виконання технічних та практичних дій в процесі учбової гри.
10. Силова підготовка, розвиток координаційних якостей. Атлетизм як засіб фізичного виховання.
11. Техніка виконання силових вправ. Вправи для розвитку різних груп м'язів.
12. Розвиток фізичної витривалості на заняттях з атлетичної гімнастики.
13. Підготовчі гімнастичні вправи в організації учбової діяльності і оздоровленні студентів
14. Психологічна підготовка. Аутогенне тренування. Гімнастичні вправи на релаксацію.
15. Спеціальні гімнастичні вправи у відновленні та оздоровленні студентів.
16. Основи методики розвитку силових здібностей.
17. Засоби вдосконалення розвитку пружкості.
18. Методика розвитку рухливості у суглобах(гнучкості).
19. Основи методики розвитку спритності.
20. Основи методики розвитку швидкісно-силових здібностей.
21. Методика вдосконалення силових здібностей.
22. Методика вдосконалення пружкості.
23. Методика вдосконалення гнучкості.
24. Основні методи розвитку гнучкості.
25. Розвиток силових здібностей на заняттях з гантелями
26. Розвиток силової витривалості на заняттях з атлетизму
27. Підготовчі та спеціальні гімнастичні вправи для розвитку гнучкості.
28. Розвиток швидкісних якостей та складно-координаційних здібностей
29. Техніка виконання окремих вправ з легкоатлетичних видів спорту.
30. Розвиток витривалості.

ОК 6. Безпека життєдіяльності

Мета вивчення курсу: забезпечення відповідностей сучасним вимогам знання студентів про загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек природного і техногенного характеру, їх причини виникнення і можливі наслідки, тобто вплив на життя і здоров'я людей та сформувати необхідні в майбутній практичній діяльності спеціаліста уміння і навички для їх запобігання і ліквідації, захисту людей і в цілому навколишнього середовища.

Завдання курсу:

ідентифікувати потенційні небезпеки, тобто розпізнавати їх вид, визначати просторові та часові координати, величину та імовірність їх прояву; визначати небезпечні, шкідливі та вражаючі фактори, що породжуються джерелами цих небезпек; прогнозувати можливість і наслідки впливу небезпечних та шкідливих факторів на організм людини, а вражаючих факторів на безпеку системи «людина життєве середовище»; використовувати нормативно-правову базу захисту особистості та навколишнього середовища, прав особи на працю, медичне забезпечення, захист у надзвичайних ситуаціях тощо; розробляти заходи та застосовувати засоби захисту від дії небезпечних, шкідливих та вражаючих факторів; запобігати виникненню надзвичайних ситуацій,

а в разі їх виникнення приймати адекватні рішення та виконувати дії, спрямовані на їх ліквідацію; використовувати у своїй практичній діяльності громадсько-політичні, соціально-економічні, правові, технічні, природоохоронні, медико-профілактичні та освітньо-виховні заходи, спрямовані на забезпечення здорових і безпечних умов існування людини в сучасному навколишньому середовищі; планувати заходи щодо створення здорових і безпечних умов життя та діяльності у системі «людина-життєве середовище»; забезпечення гарантії збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах конкретних галузей господарювання через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку; засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування надзвичайних ситуацій (НС), побудова моделей їхнього розвитку, визначення рівню ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення НС, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах НС, локалізації та ліквідації їхніх наслідків.

Змістовні модулі:

1. Безпека життєдіяльності: Теоретичні основи безпеки життєдіяльності. Небезпеки, що призводять до надзвичайних ситуацій, та заходи зниження їх наслідків. Безпеки життєдіяльності в умовах надзвичайних ситуацій.
2. Основи охорони праці: Правові та організаційні основи охорони праці. Профілактика травматизму та професійних захворювань. Основи фізіології та гігієни праці. Основи виробничої безпеки.
3. Цивільний захист: Моніторинг небезпек. Планування заходів захисту. Профільна підготовка. Захист населення і територій від НС.

ОК 7. Основи наукових досліджень

Мета вивчення курсу: підготовка висококваліфікованих фахівців у галузі середньої (базової) освіти, навчання й виховання учнів основної школи, що виникають в практичній роботі, до прогнозування наслідків здійснюваних педагогічних впливів на дитину, вивчення та впровадження кращого сучасного передового досвіду.

Завдання курсу:

забезпечити високий рівень професійної підготовки студентів шляхом ознайомлення їх з колом актуальних педагогічних проблем та озброєння принципами наукового підходу до постановки, оцінювання та їх вирішення; озброїти студентів початковими знаннями та вміннями з основ проведення наукового дослідження; формувати уміння і навички використання дослідницьких методів (діагностичних та формуючих) для вирішення практичних завдань навчання та виховання дітей шкільного віку; розвивати прогностичні уміння, базуючись на емпіричному досвіді та отриманих знаннях; підготувати студентів до здійснення самостійного педагогічного дослідження та оформлення його у вигляді курсової роботи з фаху; сприяти розвитку інтересу та прагнення до наукової діяльності, самостійності мислення.

Змістові модулі:

1. Поняття про науково-педагогічні дослідження, їх види й принципи.
2. Поняття про методологію як вчення про методи пізнання і перетворення дійсності.
3. Методи науково-педагогічного дослідження.
4. Емпіричні методи дослідження.
5. Педагогічний експеримент як важливий етап педагогічного дослідження
6. Теоретичні методи дослідження.
7. Оформлення результатів дослідження.

ОК 8. Філософія

Мета вивчення курсу: набуття студентами знань про генезис, розвиток і зазначення філософських ідей у всесвітній культурі, знайомство із сучасною філософією, опанування філософськими методами, аналізом та вирішенням філософських проблем сучасності; формуванні світогляду, свідомості та самосвідомості студентів.

Завдання курсу:

Залучення до історії людської думки; Формування критичного мислення, розвиток вміння висловлювати свої думки, виступати публічно, аргументувати і доводити свою точку зору, шанобливо ставитися до інших точок зору; Вироблення здатності аналізувати та інтерпретувати інформацію, працювати з різними джерелами, класифікувати, обробляти філософську і будь-яку гуманітарну інформацію; Знайомство і прилучення до загальнолюдських цінностей, вироблення навичок культури соціальних відносин, здатності до соціальної адаптації.

Змістовні модулі:

1. Предмет філософії
2. Становлення, суть і функції філософії.
3. Філософія стародавнього світу
4. Філософська думка в стародавній Греції.
5. Філософія Середньовіччя
6. Філософія Нового часу
7. Німецька класична філософія
8. Історія філософії України
9. Філософські ідеї в культурі України
10. Тенденції розвитку сучасної філософії
11. Сучасна західноєвропейська філософія

ОК 9. Основи психології

Мета вивчення курсу: Формування у студентів стійкої мотивації навчально-пізнавальної та професійної діяльності, психологічних знань, розвитку вмінь з позицій психології підходити до вирішення професійних задач, здійснювати аналіз суспільних подій, фактів, явищ та вчинків людей.

Завдання курсу:

ознайомлення з основними категоріями психології, закономірностями функціонування психіки, психологічними механізмами поведінки й діяльності людей, особливостями окремих індивідуально-психологічних явищ і процесів, з закономірностями і технологіями міжособистісного спілкування; формування знань про сутність, зміст, структуру, джерела психіки людини та психології соціальної групи, особливості окремих індивідуально-психологічних і соціально-психологічних явищ та процесів; надання відомостей про сучасний стан розвитку психологічної науки й актуальні наукові проблеми; допомога в осмисленні значущості основ психології для майбутньої професійної діяльності; озброєння вміннями використовувати набуті психологічні знання у повсякденному спілкуванні та організації взаємин з іншими суб'єктами та об'єктами навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі.

Змістовні модулі:

1. Вступ у психологію
2. Психічні процеси та психічні стани
3. Психологія особистості

ОК 10. Основи економічної теорії

Мета вивчення курсу: набуття ґрунтовних економічних знань, формування логіки економічного мислення і економічної культури, навчання базовим методам пізнання і аналізу економічних процесів.

Завдання курсу:

отримання навичок загального аналізу основних економічних подій в своїй країні та за її межами, знаходження й використання інформації, необхідної для орієнтування в основних поточних проблемах економіки.

Змістовні модулі:

1. Предмет і метод економічної теорії. Економічна система та закони її розвитку.
2. Процес суспільного виробництва, його фактори, зміст і результативність.
3. Форми організації суспільного виробництва та їх еволюція.
4. Гроші як економічна категорія.
5. Ринкова економіка, її еволюція.

6. Конкуренція в ринковій економіці.
7. Домогосподарство в системі економічних відносин. Наймана праця і заробітна плата.
8. Підприємство як товаровиробник.
9. Капітал: процес виробництва і нагромадження.
10. Витрати виробництва і прибуток.
11. Макроекономічна національна система. Суспільний продукт і його основні форми.
12. Держава та її економічні функції.
13. Фінансова система і політика.
14. Кредитно-грошова система і політика.
15. Система розподілу доходів. Соціальна політика держави.
16. Суть і структура світового господарства. Форми міжнародних економічних відносин.
17. Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток України.

ОК 11. Основи правознавства

Мета вивчення курсу: є набуття студентами ґрунтовних знань з теорії правознавства, оволодіння системою основних понять правознавства, засвоєння найважливіших положень окремих правових галузей та вироблення навичок їх застосування на практиці.

Завдання курсу:

вивчення теорії правознавства; закономірностей та специфіки розвитку держави та права; основних положень Конституції України, які стосуються регламентування діяльності держави та організації суспільного життя, прав і обов'язків громадянина; ознайомлення з базовими положеннями основних галузей права України та їх застосуванням у практичних завданнях.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні засади держави та права.
2. Публічно-правові галузі права.
3. Приватно-правові галузі права.

ОК 12. Політологія

Мета вивчення курсу: є засвоєння студентами основних категорій та закономірностей світового політичного процесу і сучасного етапу політичного життя України, вміння правильно застосовувати свої знання в політичному житті, грамотно оцінювати політичні факти, вільно орієнтуватися в структурі політичної системи України.

Завдання курсу: надання студентам систематизованих знань щодо політичної науки, виховання у них високого рівня політичної свідомості та поважного ставлення до Конституції України, законів України. Студенти повинні оволодіти певною сумою знань та уявлень про створення та розвиток України, реформування сучасної політичної системи України.

Змістовні модулі:

1. Політика як соціальне явище. Політологія в системі соціально-гуманітарного знання.
2. Історія світової політичної думки.
3. Розвиток політичної думки в Україні: історія та сучасність.
4. Політична влада.
5. Політична система суспільства.
6. Держава як ключовий елемент політичної системи.
7. Політичний режим та його різновиди.
8. Політичні ідеології.
9. Політичні партії та партійні системи.
10. Вибори та виборчі системи.
11. Політична свідомість та політична культура.
12. Політична еліта та феномен політичного лідерства.
13. Політичні конфлікти та шляхи їхнього врегулювання.
14. Світовий політичний процес, глобальна і національна безпека.
15. Україна в системі міжнародних відносин.

Дисципліни циклу професійної підготовки

ОК 13. Вступ до літературознавства

Мета вивчення курсу: ознайомити студентів з проблемним полем та дослідницьким апаратом літературознавства з урахуванням історії і сучасного стану дисципліни у вітчизняній і зарубіжній науці, сформувати системні теоретико-літературні знання та навички їх застосування на практиці.

Завдання курсу:

забезпечити засвоєння студентами теоретичних уявлень про загальні властивості художньої літератури як виду мистецтва та складової частини культури, про естетичні особливості окремого літературного твору і про найважливіші закономірності літературного процесу. дати уявлення про наявність різних методологічних орієнтацій в історії науки. ввести в суть методики літературознавчого аналізу, навчити користуватися отриманими теоретичними знаннями в процесі роботи з художніми текстами.

Змістовні модулі:

1. Специфічні особливості художньої літератури
2. Літературний твір як художнє ціле.
3. Мова художнього твору.
4. Основи віршування.
5. Літературні роди і жанри.
6. Літературний процес.

ОК 14. Вступ до мовознавства

Мета вивчення курсу: ознайомлення із мовознавством як наукою, інформує про виникнення, походження, сутність мови, як явища людської культури, допомагає усвідомити системність мови, її структуру, засвоїти основні поняття та терміни

Завдання курсу:

оволодіти основною термінологією понятійного апарату загального мовознавства; засвоїти основні відомості про мову, її будову, структуру й систему, функції, зв'язки з іншими науками; отримати знання з теорії мовознавства, типології й генеалогії мов світу.

Змістовні модулі:

1. Вступ. Загальні питання мовознавства.
2. Фонетика і графіка.
3. Лексикологія
4. Граматика – учення про граматичну будову мови.
5. Мовна типологія. Основні етапи розвитку письма.
6. Мови світу і їх класифікація.

ОК 15. Латина

Мета вивчення курсу: надання базових знань з граматики латинської мови, розширення лінгвістичного кругозору студентів, надання базових відомостей з історії та культури античного світу.

Завдання курсу:

засвоєння елементарних основ латинської граматики, що сприяють більш легкому засвоєнню нових європейських мов та поглиблюють розуміння рідної мови, тому що латинська мова зіграла значну роль у формуванні граматичної та лексичної структури європейських мов; формування навичок та вмій: граматичного аналізу тексту як на морфологічному, так і на синтаксичному рівні; роботи з лексикою, зі словником; перекладу нескладних текстів за допомогою словника.

Змістові модулі:

1. З історії розвитку латинської мови. Фонетика та графіка: періоди розвитку літературної мови в античну добу та її подальше існування; пам'ятки латинської писемності; виникнення романських мов з латинської, вплив латинської мови на германські мови; латинські запозичення у нових мовах; латинська абетка, читання букв і буквосполучень, правило наголосу.

2. Система імен латинської мови: іменники першої, другої, третьої, четвертої, п'ятої відміни; прикметники першої-другої відміни та третьої відміни; ступені порівняння прикметників; прислівники; займенники; числівники.

3. Дієслово. Особові та іменні форми дієслова: основи, основні форми, дієвідміни латинського дієслова; теперішній час дійсного способу активного і пасивного стану; дієслово *esse* і *posse*; дієприкметник теперішнього часу активного стану і минулого часу пасивного стану.

4. Синтаксис простого речення: будова простого речення; вживання прийменників; особливості пасивної конструкції.

OK 16. Практичний курс польської мови

Мета вивчення курсу: формування у студентів необхідної комунікативної компетентності у польській мові у сферах ситуативного спілкування в усній та письмовій формах, а саме формування навичок техніки читання, правильної вимови, побудови висловлювань польською мовою; формування словникового запасу, що включає в себе загальноповсякденну лексику польської мови; розвиток вмінь монологічного та діалогічного мовлення, читання, письма та аудіювання.

Завдання курсу:

напрацювання навичок читання і розуміння текстів з загальної тематики, формування і закріплення навичок елементарного спілкування іноземною мовою із застосуванням професійної лексики і правил мовного етикету; розширення активного словника студентів, знань, граматичного матеріалу, закріплення навичок усного та письмового перекладу текстів; розвиток країнознавчого досвіду і розвиток творчої особистості студентів.

Змістовні модулі:

1. Фонетична частина: польський алфавіт, вимова та акцент.
2. Лексична база та комунікаційний аспект.
3. Граматика та синтаксис польської мови.

OK 17. Курсові роботи

Метою написання науково-дослідної роботи є поглиблення професійної підготовки, закріплення набутих у бакалавраті навичок науково-дослідницької роботи, проведення наукового дослідження, організація, підготовка, збір даних.

Завдання:

1) виховати у студента творчий підхід до наукової праці, сформувати потребу в підвищенні своєї кваліфікації; 2) здобути професійні якості філолога-дослідника: 3) вміння чітко, доступно, логічно, послідовно провести аналіз дослідження; 4) сформувати вміння критично оцінювати результати дослідження, робити на їх основі висновки щодо практичної цінності та перспектив дослідження.

Зміст: Основним документом, що свідчить про виконання студентом програми науково-дослідної роботи є письмовий текст дослідження, оформлений згідно з вимогами, що пред'являються до наукових робіт.

OK 18 Вступ до слов'янської філології та старослов'янська мова

Мета вивчення курсу: ознайомлення студентів зі слов'янською етномовною спільністю, розгляд актуальних проблем славистики, а також вивчення особливостей слов'янських мов в історичному плані і на сучасному етапі розвитку, крім того – вчення формування та розвитку фонетичного і граматичного строю старослов'янської мови як найдавнішої з письмових слов'янських мов.

Завдання курсу:

вивчення діяльності найвидатніших славістів; вироблення наукового розуміння генетичної спорідненості слов'янських мов та її етнокультурного значення; дослідження зв'язків давніх слов'ян з носіями інших мов і культур; формування уявлення про праслов'янську мову, її локалізацію та історію розвитку;

знайомство з графічними системами і основними структурними особливостями слов'янських мов; засвоєння теоретичних принципів та практичних навичок порівняльно-історичного аналізу; навчання студентів прийомам застосування отриманих теоретичних знань

при аналізі конкретного мовного матеріалу стародавніх текстів; оволодіння методами і прийомами лінгвістичної реконструкції.

Змістові модулі:

1. Слов'яни як етномовна спільність: походження і історія вивчення.
2. Слов'янські мови. Історія та сучасний стан.
3. Фонетичні особливості старослов'янської мови. Походження звуків.
4. Морфологія та синтаксис старослов'янської мови.

ОК 19 Діалектологія та соціолінгвістика (за мовами спеціалізації)

Мета вивчення курсу: ознайомити студентів з теоретичними та практичними основами сучасної соціолінгвістики, її основними проблемами і способами їх вирішення, розкрити характер соціальних факторів, що визначають розвиток мови і її суспільну природу, показати нерозривний зв'язок мови з культурою мовця та на його колективну свідомість.

Завдання курсу:

освоєння основних понять і категорій соціолінгвістики; оволодіння соціолінгвістичними методами аналізу; вивчення основ соціолінгвістики як розділу мовознавства; дослідження зумовленості мовних явищ і мовних одиниць соціальними факторами.

Змістові модулі:

Тема 1. Соціолінгвістика як наука.

Соціолінгвістика як наука. Об'єкт, предмет, науковий статус соціолінгвістики. Теоретична, експериментальна та прикладна соціолінгвістика. Мікро- та макросоціолінгвістика. Соціолінгвістика та її зв'язок з іншими науками (лінгвістикою, соціологією, етнологією, культурологією). Історія формування та становлення соціолінгвістики як самостійної науки.

Тема 2. Історія розвитку соціолінгвістики.

Етапи становлення соціолінгвістики в Росії. Розвиток соціолінгвістики в США. Теорія антиномій М. В. Панова, концепція мовної еволюції Є. Д. Поліванова, теорія мовної еволюції У. Лабова.

Тема 3. Мовна структура суспільства.

Соціальний аспект поняття «володіння мовою». Рівні володіння мовою. Форми існування мови. Національна російська мова і її підсистеми. Літературна мова – вища форма національної мови. Лінгвістичне та соціолінгвістичне визначення літературної мови. Гетерогенність літературної мови. Норми літературної мови. Варіантність норми. Функціональні стилі літературної мови. Поняття функціонального стилю. Некодифіковані мовні підсистеми: діалект, соціолект, аргі, жаргон, сленг як носії інваріантності. Змішування мов. Інтерференція. Піджині і креольські мови. Мовна структура суспільства, поняття мовного співтовариства. Рідна мова і суміжні поняття.

Тема 4. Соціальні чинники і внутрішні закони мови.

Соціальні фактори: структура, класифікація. Соціальні чинники розвитку системи мови. Соціальна регуляція мовленнєвого спілкування. Мовна соціалізація. Комунікативна конфліктологія.

Тема 5. Соціальна і функціональна диференціація мови.

Комунікативна ситуація та її фактори. Мовне спілкування, поведінка, акт. Комунікативна компетенція носія мови. Мова і її соціальна диференціація. Мовний код, субкод, соціально-комунікативна система. Переключення і змішування мовних кодів. Культурна і етнічна диглосія, її джерела, особливості функціонування мов. Інтерференція, сутність, особливості процесу. Соціальний статус, соціальна роль як детермінанта мовної поведінки. Типи рольових відносин. Поняття малої соціальної групи, типи. Мовні особливості групи. Мовленнєва поведінка людини в малій соціальній групі.

Тема 6. Мовна ситуація та розвиток суспільства.

Мовна ситуація та її компоненти. Білінгвізм і полилінгвізм. Соціальні умови, сфери та середовища функціонування мови. Функціональна типологія мов. Російська мова в сучасному світі. Мова та історичний розвиток суспільства. Внутрішні та зовнішні мовні зміни. Проблема «прогресу» та «регресу» у розвитку мови. Закономірності мовних змін. Основні напрями соціальної еволюції мов. Загальнокультурне та національно специфічне у мові. Природне та

культурне у мові. Проблеми взаємовідносин та взаємного впливу національної культура на мову та навпаки.

Тема 7 .Мовна політика.

Поняття національної політики, її структура, принципи. Мовна політика як частина національної політики. Суб'єкти мовної політики. Компоненти етномовної політики: державні програми, юридична регламентація відносин мов, адміністративне регулювання, економічних заходів. Мовні конфлікти і шляхи їх регулювання. Мови народів світу. Міжнародні мови та штучні мови-посередники. Синхронічна та діахронічна соціолінгвістика.

Тема 8. Міжособистісна та міжкультурна комунікація.

Міжособистісна комунікація, аналіз мовної взаємодії. Міжкультурна комунікація. Проблеми та сучасні підходи до дослідження міжкультурної комунікації.

Міжкультурна комунікація як особливий тип спілкування. Аккультурація як освоєння чужої культури.

Тема 9. Методи соціолінгвістичних досліджень.

Природа методів соціолінгвістики. Методи і джерела збору матеріалу. Етичні принципи польової роботи.

Тема 10. Розмовна мова

Розмовна мова та її місце серед інших функціональних стилів сучасного російської мови. Основні відмітні особливості розмовної мови. Основні жанри мовлення.

Тема 11. Сценічне мовлення

Відмінність сценічного мовлення від повсякденного. Норми вимови сценічного мовлення. Орфоепічні норми сценічного мовлення. Старомосковська вимова при постановці п'єс XIX століття. Театр як носій правильної, нормативної вимови.

Тема 12. Молодіжний жаргон

Розполід молодіжного сленгу. Підлітковий сленг та його відмінності від суто молодіжного сленгу. Сленг старшого покоління. Соціальна група сленгів.

Тема 13. Народи світу та мови

Раши, етноси, мови – основні збіжності та відмінності між поняттями. Племінні мови, мова народності. Мова як основа етнічної ідентичності та етнічний символ. Мова і нація. Національні мови. Процеси становлення національних мов (російської, чеської, італійської, французької, англійської, німецької та ін). Плем'я, народність, народ, нація – відмінності. Історична епоха становлення національних мов.

Тема 14. Мовна ситуація

Поняття мовної ситуації. Мови міжетнічного спілкування: лінгва франка, койне, пиджини. Креолізація пиджинов і креольські мови. Міжнародні та світові мови. Інтерлінгвістика. Штучні мови-посередники. Білінгвізм та диглосія. Багатомовність.

ОК 20. Сучасна українська літературна мова

Мета вивчення курсу: є огляд основних явищ сучасної української мови, що відносяться до різних сторін мовної системи (фонетики і фонології, орфоепії, графіки та орфографії, лексикології, фразеології і лексикографії, морфеміки, морфонології і словотвору, морфології і синтаксису).

Завдання курсу:

вивчення мови є оволодіння практичними навичками вільного, точного і яскравого вираження думки. Для розвитку різних видів компетенцій – загальнонаукових, інструментальних, соціально-особистісних, загальнокультурних і професійних – необхідне знання характерних властивостей і особливостей мови, закономірностей внутрішньомовного розвитку.

Змістові модулі:

1. Лексикологія; фразеологія.
2. Фонетика і фонологія.
3. Морфеміка.
4. Словотвір.
5. Морфологія (іменні частини мови, дієслово).
6. Словосполучення.

7. Просте речення.
8. Складне речення.

ОК 21. Сучасна російська мова

Мета вивчення курсу: є огляд основних явищ сучасної російської мови, що відносяться до різних сторін мовної системи (фонетики і фонології, орфоєпії, графіки та орфографії, лексикології, фразеології і лексикографії, морфеміки, морфонології і словотвору, морфології і синтаксису).

Завдання курсу:

вивчення мови є оволодіння практичними навичками вільного, точного і яскравого вираження думки. Для розвитку різних видів компетенцій – загальнонаукових, інструментальних, соціально-особистісних, загальнокультурних і професійних – необхідне знання характерних властивостей і особливостей мови, закономірностей внутрішньомовного розвитку.

Змістові модулі:

1. Лексикологія; фразеологія.
2. Фонетика і фонологія.
3. Морфеміка.
4. Словотвір.
5. Морфологія (іменні частини мови, дієслово).
6. Словосполучення.
7. Просте речення.
8. Складне речення.

ОК 22. Історія зарубіжної літератури

Мета вивчення курсу: викладання навчальної дисципліни «Історія зарубіжної (світової) літератури» є ознайомлення з основними тенденціями розвитку світової літератури, творчістю найвидатніших представників і найбільш показовими творами різних епох.

Завдання курсу:

ознайомлення з культурно-історичною епохами, формуванням основних жанрів світової літератури; розкриття морально-естетичних тенденцій світової літератури у різні епохи; вивчення художніх особливостей творів у межах основних жанрів і їх найвидатніших представників; знайомство з філософської та науково-критичною літературою з проблем світової літератури; освоєння наукової термінології і системи міфологічних образів.

Змістові модулі:

1. Антична література.
2. Література Середньовіччя та Відродження.
3. Література XVII - XVIII ст.
4. Література романтизму.
5. Література реалізму.
6. Література рубіжу XIX-XX ст.
7. Література 1 половини XX ст. (1910-1940-і роки).
8. Література 2 половини XX ст. (1950-1990-і роки).

ОК 23. Вступ до перекладознавства

Мета вивчення курсу: ознайомлення студентів з основними поняттями та теоріями, що існують в сучасному перекладознавстві. Розгляд основних перекладацьких проблем та способів їх вирішення.

Завдання курсу:

вивчення основних понять дисципліни «Вступ до перекладознавства»; ознайомлення з основними проблемами сучасного перекладознавства практики перекладу; формування навичок перекладацького аналізу одиниць оригіналу та перекладу; навчання студентів різних видів перекладу; вивчення основних особливостей діяльності перекладача у мирний час та під час військових дій; набуття культури та етики перекладача; розвиток лінгвістичного кругозору.

Змістові модулі:

1. Вступ у теоретичні основи перекладознавства як науки.

Визначення і зміст поняття „переклад”. Значення перекладу в сучасному житті. Зв’язок перекладу з іншими сферами діяльності людини. Діяльність перекладача (тлумача). Фаховий рівень підготовки перекладача (тлумача) на сучасному етапі. Перекладач науково-технічної літератури. Культурно-психологічне обличчя перекладача (тлумача).

2. Проблематика перекладацької діяльності.

Мова перекладача (тлумача). Моделі перекладацької діяльності. Праця перекладача (тлумача) в мирний час. Діяльність перекладачів (тлумачів) у воєнні роки. Специфіка діяльності вітчизняних перекладачів у роки “холодної війни”. Класифікація перекладів. Основні принципи перекладу. Методи перекладу. Види перекладу. Мовні одиниці перекладу та їх стратифікація.

ОК 24. Практична підготовка. Виробнича практика (переклад)

Метою перекладацької практики з близькоспоріднених мов (української, російської) є поглиблення й закріплення теоретичних знань і формування у студентів професійних умінь та навичок перекладу з української, російської мов на базі отриманих теоретичних знань, а також виховання у студентів потреби систематично поповнювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності у сфері своєї майбутньої спеціальності.

Основним завданням перекладацької практики з близькоспоріднених мов (української, російської) є допомогти студентам оволодіти механізмом акту міжмовної комунікації та правильно вибирати стратегію перекладу під час ділового спілкування. Особлива увага протягом проходження перекладацької практики повинна приділятися виробленню практичних умінь у сфері перекладацької діяльності. Перекладацька практика студентів передбачає надбання вмінь практичного використання перекладацьких засобів в умовах усного послідовного та письмового перекладу з близькоспоріднених мов (українська, російська), що реалізується в таких завданнях:

1. Закріплення знань з теорії перекладу й одержання навичок їхнього практичного застосування.
2. Формування творчого підходу до перекладацької діяльності.
3. Надбання практичних навичок перекладу різних видів текстів з близькоспоріднених мов (української, російської).
4. Вироблення вміння аналізувати результати своєї праці (виконаний переклад) і обґрунтовувати перекладацькі рішення.
5. Надбання навичок роботи із клієнтом і формування етичних норм перекладацької професії.

Зміст. Знайомство з керівництвом та співробітниками бази практики, дослідження системи роботи бази практики. Встановлення тематики перекладів з близькоспоріднених мов (української, російської), що користуються найбільшим попитом на базі практики. Здійснення попереднього перекладацького аналізу тексту. Робота з науковою літературою, підготовка, збір інформації для здійснення перекладу. Опрацювання довідкових джерел, отримання необхідного запасу фонових знань з теми. Робота з довідковою літературою з теми. Підбір необхідних словників та Інтернет-ресурсів з теми. Ознайомлення та переклад юридичних документів. Виконання перекладу ділового документу (напр., контракту) із дотриманням вимог як українського, так і іноземного діловодства. Переклад паспортних даних. Оформлення ділових паперів. Виконання перекладу ділових та приватних листів. Виконання адаптованого перекладу (стислий переклад, інформативний переклад) науково-технічного чи науково-популярного тексту. Виконання перекладу публіцистичних текстів, Інтернет-сторінок і сайтів. Переклад текстів інформативного характеру. Аналіз здійсненого перекладу щодо критеріїв якості.

Опис вибіркових навчальних дисциплін

Дисципліни циклу загальної підготовки

ВД 1 (1). Основи красномовства та культура ділового спілкування

Мета вивчення курсу: викладання дисципліни є розвиток у студентів умінь підготовки публічного виступу, його аудиторного виконання, аналізу, оцінки і корекції своїх та чужих професійно орієнтованих інформаційно-аргументативних висловлювань.

Завдання курсу: розкриття місця дисципліни в системі соціогуманітарного знання, громадської значущості ораторської діяльності та відповідальності оратора за свою мовну поведінку; озброєння студента раціональною та ефективною технологією підготовки публічного виступу і результативною технікою його проголошення; теоретичне і практичне ознайомлення (у генетичному і синхронному аспекті) з видами, функціональними групами і жанрами красномовства (як монологічними, так і діалогічними), які якнайповніше відповідають професійним та особистим запитам студентів.

Змістові модулі:

1. Історичний розвиток.
2. Загальна риторика.

ВД 1 (2). Риторика

Мета вивчення курсу: сформувати уявлення студентів про риторика як елемент культури та вміння написання та проголошення промов, розкрити загальні закономірності мовленнєвої поведінки, оволодіти майстерністю підготовки і виголошення промов.

Завдання курсу: теоретичні – розкрити історико-теоретичні основи риторики; з'ясувати функції ораторства в сучасному світі; проаналізувати практичний аспект красномовства;

Практичні – допомогти студентам практично оволодіти мистецтвом написання й публічного виголошення промов, на основі міцних теоретичних знань сформувати в них техніку мовлення як необхідну передумову словесної дії.

Змістові модулі:

1. Теоретична риторика.
2. Практична риторика.

ВД 2 (1) Культурологія

Мета вивчення курсу: вивчення культури як цілісного явища, що виконує найважливіші функції культурної адаптації, соціалізації, комунікації і соціокультурної інтеграції.

Завдання курсу: дати студентам базові знання з предмету «Культурологія», розширити їх пізнання в галузі історії культури.

- сформувати загальне уявлення про особливості культурологічного знання (концепції, проблеми, понятійно-категоріальний апарат, методи).

- виробити практичні навички аналізу культурних явищ та процесів, вміти аналізувати мови культури.

- підвищити загальну культуру, рівень загальної гуманітарної освіченості студентів.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні аспекти культурології як науки про культуру
2. Еволюція культури та основні етапи її розвитку специфіка

ВД 2 (2) Етика та естетика

Мета вивчення курсу: зрозуміти предмет етики та естетики, засвоїти найважливіші категорії даних дисциплін, отримати уявлення про основні етапи розвитку етичного та естетичного знання, а також познакомитись з вирішенням ключових сучасних етичних та естетичних проблем.

Завдання курсу: визначення сутності естетичного, естетичних категорій, специфіки мистецтва; ознайомлення з основними етапами розвитку естетичної думки та найбільшими значними працями в цій галузі; з місцем і роллю естетики у сучасній культурі.

Змістові модулі:

1. Етика як наука.
2. Естетика як філософська наука.

ВД 3 (1) Основи дискурсології

Мета вивчення курсу: ознайомлення з дискурсологією як із новітньою тенденцією в дослідженнях мовознавчої науки, існуючими дискурс-теоріями, а також оволодіння принципами та методами дискурс-аналізу.

Завдання курсу:

окреслити проблематику дискурсології як мовознавчої науки; зазначити галузь дискурс-аналізу; ознайомити з існуючими дискурс-теоріями; навчити розрізнявати різновиди дискурсів; визначити особливості наукового дискурсу.

Змістові модулі:

1. Дискурс-теорії та дискурс-аналіз.
2. Науковий дискурс та його особливості.

ВД 3 (2) Спічрайтинг

Мета вивчення курсу: сформувані уявлення студентів про спічрайтинг як професійне написання текстів для публічних промов, виступів, специфічна піар-технологія, представлена у вигляді техніки підготовки та написання піар-тексту, призначеного для усного виконання; про культуру та вміння написання та проголошення промов, розкрити загальні закономірності мовленнєвої поведінки, оволодіти майстерністю підготовки і виголошення промов.

Завдання курсу: теоретичні – розкрити історико-теоретичні основи спічрайтингу; з'ясувати функції ораторства в сучасному світі; проаналізувати практичний аспект красномовства; Практичні – допомогти студентам практично оволодіти мистецтвом написання й публічного виголошення промов, на основі міцних теоретичних знань сформувані в них техніку мовлення як необхідну передумову словесної дії; набути базових навичок: розуміння поведінки людини і навички маніпулювання ним.

Змістові модулі:

1. Теоретична основа спічрайтингу.
2. Практичні основи спічрайтингу.

ВД 4 (1). Літературна творчість

Мета вивчення курсу: оволодіння навичками створення художніх текстів за жанрово-родовою специфікою, проведення літературних проєктів та створення літературних альманахів.

Завдання курсу:

ознайомлення з низкою теоретичних понять, пов'язаних зі специфікою і історією літературної творчості, творчим кредо і світоглядом сучасного письменника. Формування вмінь писати віршовані твори різних жанрів, а також уявлень про створення прозового і драматичного текстів, про естетичний вплив літератури як виду мистецтва. Розвиток навичок презентування результатів свого творчого доробку.

Змістові модулі:

1. Література як факт художнього мистецтва
2. Літературна творчість та критика в епоху цифрових технологій

ВД 4 (2). Драматичне мистецтво

Мета вивчення курсу: розкріпачення особистості, розвиток артистичності людини (у тому числі уяви, асоціативно-образного мислення, емоційної чуттєвості), збагачення її духовного досвіду через знайомство з основами драматичного мистецтва.

Завдання курсу:

формування уявлення про специфіку драматичного мистецтва, власні можливості в цій області; забезпечення умов для виховання і розвитку художнього смаку за допомогою освоєння різних компонентів людської культури; розвиток багатовимірного відчуття особи, формування уявлення про драматичне мистецтво як галузі єдиної людської культури; освоєння загальних законів театральної мови. Ознайомлення з етапами роботи над роллю; підготовки вистави; отримання навички аналізу драматичного твору в єдності змісту і форми (на практичному рівні).

Змістовні модулі:

1. Драматичне мистецтво та його особливості
2. Робота над п'єсою і створення образу вистави

ВД 5 (1) Психологія спілкування та корекція особистості

Мета вивчення курсу: формування у студентів системи стійкої мотивації навчально-пізнавальної та професійної діяльності, соціальної спрямованості, вмінь і навичок соціальної взаємодії зі світом, що оточує.

Завдання курсу:

- ознайомлення студентів зі змістом, структурою, основними категоріями курсу;
- визначення актуальних проблем сучасної психології спілкування;
- виявлення загальних закономірностей різних форм поведінки людей з урахуванням об'єктивних та суб'єктивних детермінант;
- поглиблення розуміння особливостей прояву індивідуальних, статевовікових, типологічних і групових розрізень людей в процесі встановлення та підтримування психічних контактів між людьми;
- сприяння усвідомленню основних умов подолання комунікативних бар'єрів;
- стимулювання студентів до пошуку зв'язків теоретичних положень науки з практикою;
- розвинення творчого мислення і вмінь з позицій соціально-психологічного підходу здійснювати аналіз суспільних подій, фактів, явищ, дій та вчинків людей.

Змістові модулі:

1. Феноменологія спілкування.
2. Спілкування та міжособистісні відношення в групах.
3. Корекція особистості в процесі соціально-психологічної взаємодії.

ВД 5 (2) Акмеологія

Мета вивчення курсу: познайомити майбутніх педагогів початкової школи з сутністю та змістом акмеології як галуззю наукового знання, що забезпечує досягнення вищих рівнів професіоналізму в професійній педагогічній діяльності.

Завдання курсу:

ознайомлення студентів з основними поняттями педагогічної акмеології; забезпечення розуміння акмеологічного підходу у вивченні розвитку особистості; сприяння формуванню розуміння вершин педагогічної діяльності; озброєння засобами досягнення акме у професійній діяльності.

Змістові модулі:

1. Поняття акмеології, її роль та значення у професійній підготовці майбутнього вчителя початкової школи.
2. Методологічні основи акмеології.
3. Акмеологічний підхід у вивченні розвитку зрілої особистості.
4. Акмеологічна концепція розвитку професіонала.

Дисципліни професійної підготовки

ВД 6 (1). Практикум російсько-українського перекладу та редагування

Мета вивчення курсу: прищеплення студентам навичок практичного перекладу з української мови на російську та навпаки, ознайомлення з основними особливостями перекладу тих чи інших усних та письмових текстових жанрів.

Завдання вивчення курсу:

ознайомлення студентів з різними письмовими текстовими жанрами; ознайомлення студентів з різними усними текстовими жанрами; розгляд основні лексичні, морфологічні та синтаксичні особливості тих чи інших текстових жанрів; визначення основні особливості перекладу певних текстових жанрів; навчання студентів використовувати отримані знання на практиці.

Змістові модулі:

1. Переклад усних текстових жанрів.
2. Переклад письмових текстових жанрів.
3. Літературне редагування.

ВД 6 (2). Практикум польсько-українського перекладу та редагування

Мета вивчення курсу: прищеплення студентам навичок практичного перекладу з української мови на польську та навпаки, ознайомлення з основними особливостями перекладу тих чи інших усних та письмових текстових жанрів.

Завдання вивчення курсу:

ознайомлення студентів з різними письмовими текстовими жанрами; ознайомлення студентів з різними усними текстовими жанрами; розгляд основні лексичні, морфологічні та синтаксичні особливості тих чи інших текстових жанрів; визначення основні особливості перекладу певних текстових жанрів; навчання студентів використовувати отримані знання на практиці.

Змістові модулі:

1. Переклад усних текстових жанрів.
2. Переклад письмових текстових жанрів.
3. Літературне редагування.

ВД 7 (1). Теорія перекладу

Мета вивчення курсу: висвітлити основні питання лінгвістичної теорії перекладу, визначити закономірності міжмовних співвідношень. Метою курсу є також розвиток та вдосконалення певних практичних навичок та умінь перекладацької діяльності з акцентуванням на сфері міжнародних відносин, які б забезпечили вірний вибір перекладацької стратегії.

Завдання курсу:

висвітлення теоретичних питань загального перекладознавства. обґрунтування підстав виокремлення видів і типів перекладу, сфер їх використання/застосування. розвиток теоретичних знань і практичних вмінь з перекладу в його нормативному і теоретичному аспектах. вміти застосовувати на практиці перекладацькі прийоми під час усного і письмового перекладів

Змістовні модулі:

1. Переклад як термін і поняття та рівні його реалізації. Шляхи розвитку сучасної науки о перекладі. Шляхи розвитку сучасної науки о перекладі
2. Переклад як наука. Суспільно-політичне значення перекладу. Головні поняття теорії перекладу.
3. Теорії (моделі) та етапи перекладу. Процес перекладу, його етапи та моделі. Комунікативно-функціональна модель перекладу. Поняття еквівалентності. Класифікація текстів для перекладу.
4. Способи, типи і види відтворення значень мовних одиниць. Слово як об'єкт перекладу та його функції в теорії перекладу. Словники і словникові значення слів.
5. Поняття адекватності й еквівалентності в перекладознавстві. Перекладацькі одиниці. Переклад на рівні речення і тексту. Шляхи досягнення адекватності.
6. Переклад як вид мовленнєвої діяльності. Стильові і жанрові особливості текстів/дискурсу та способи їх відтворення. Стилистичні засоби мовлення синтаксичної природи та шляхи їх перекладу.

ВД 7 (2). Проблеми перекладацької діяльності

Мета вивчення курсу: висвітлити основні питання лінгвістичної теорії перекладу, визначити закономірності міжмовних співвідношень. Метою курсу є також розвиток та вдосконалення

певних практичних навичок та умінь перекладацької діяльності з акцентуванням на сфері міжнародних відносин, які б забезпечили вірний вибір перекладацької стратегії.

Завдання курсу:

висвітлення теоретичних питань загального перекладознавства. обґрунтування підстав виокремлення видів і типів перекладу, сфер їх використання/застосування. розвиток теоретичних знань і практичних вмінь з перекладу в його нормативному і теоретичному аспектах. вміння застосовувати на практиці перекладацькі прийоми під час усного і письмового перекладів

Змістовні модулі:

1. Переклад як термін і поняття та рівні його реалізації. Шляхи розвитку сучасної науки о перекладі. Шляхи розвитку сучасної науки о перекладі

2. Переклад як наука. Суспільно-політичне значення перекладу. Головні поняття теорії перекладу.

3. Теорії (моделі) та етапи перекладу. Процес перекладу, його етапи та моделі. Комунікативно-функціональна модель перекладу. Поняття еквівалентності. Класифікація текстів для перекладу.

4. Способи, типи і види відтворення значень мовних одиниць. Слово як об'єкт перекладу та його функції в теорії перекладу. Словники і словникові значення слів.

5. Поняття адекватності й еквівалентності в перекладознавстві. Перекладацькі одиниці. Переклад на рівні речення і тексту. Шляхи досягнення адекватності.

6. Переклад як вид мовленнєвої діяльності. Стильові і жанрові особливості текстів/дискурсу та способи їх відтворення. Стилістичні засоби мовлення синтаксичної природи та шляхи їх перекладу.

ВД 8 (1). Машинний переклад та комп'ютерна лексикографія

Мета вивчення курсу: розвиток навичок використання різних програм машинного перекладу; налаштування програм машинного перекладу залежно від перекладного тексту; розширення словників програм машинного перекладу з метою підвищення якості перекладу; створення власних спеціальних словників в програмах машинного перекладу.

Завдання курсу:

виробити стійкі навички використання комп'ютерних технологій при перекладі іншомовних текстів; ознайомити студентів з основними програмами з машинного перекладу; познайомитися з основними видами електронних словників.

Змістовні модулі:

1. Історія машинного перекладу, перспективи розвитку.

2. Автоматизований машинний переклад за участю людини.

3. Види систем машинного перекладу.

4. Комп'ютерна лексикографія.

ВД 8 (2). Редагування художнього перекладу

Мета вивчення курсу: закріплення у студентів основних, початкових навичок у редагуванні перекладів, які вони отримали раніше при вивченні дисципліни «Основи редагування перекладів», а також отримання базових знань з професійної перекладацької та редакторської діяльності.

Завдання курсу:

закріпити отримані раніше навички з редагування; вивчити основні поняття, що застосовуються при редагуванні художніх текстів; виділити основні особливості перекладу та редагування текстів художньої літератури; з'ясувати основні напрямки діяльності редактора при роботі з художнім текстом.

Змістові модулі:

1. Основні аспекти, поняття та методи редагування.

2. Типові помилки при перекладі.

3. Повнота мовлення та поняття про надлишковість мовлення.

ВД 9 (1). Історія російської мови

Мета вивчення курсу: ознайомити студентів з основними фонетичними процесами, формуванням та перетвореннями російської літературної мови, що використовується в художніх творах; вивчити найдавніші пам'ятки давньоруської мови; класичну російську мову.

Завдання курсу:

ознайомитися з першоджерелами з давньоруської мови; вивчити класичні твори як приклади літературної мови; розглянути основні фонетичні процеси з давніх часів і до сучасного стану мови; порівняти сучасну морфологію з історичною морфологією російської мови.

Змістові модулі:

1. Розвиток літературної мови давньої Русі.
2. Московська письмова мова.
3. Реформи російської літературної мови 18 століття.
4. 19 століття.
5. 20 століття.

ВД 9 (2). Історія польської мови

Мета вивчення курсу: ознайомити студентів з основними фонетичними процесами, формуванням та перетвореннями польської літературної мови, що використовується в художніх творах; вивчити найдавніші пам'ятки польської мови; класичну сучасну польську мову.

Завдання курсу:

ознайомитися з першоджерелами з польської мови; вивчити класичні твори як приклади літературної мови; розглянути основні фонетичні процеси з давніх часів і до сучасного стану мови; порівняти сучасну морфологію з історичною морфологією польської мови.

Змістові модулі:

1. Пам'ятки давньої польської мови.
2. Історія та зміни польської мови.
3. Сучасний стан польської літературної мови.

ВД 10 (1). Порівняльна лінгвістика

Мета вивчення курсу: сформувані у студентів теоретичні знання, навички, й уміння, необхідні для підготовки висококваліфікованого перекладача; сформувані у студента-перекладача практичні вміння визначати граматичне значення слова, засоби вираження цього значення, граматичні категорії, а також адекватне сучасному рівню розвитку лінгвістики уявлення про систему частин мови сучасної російської та української літературної мови. Підготовка до практичних занять передбачає самостійну роботу студентів у бібліотеці, яка включає реферування найбільш важливих концептуальних лінгвістичних праць корифеїв русистики, а також ознайомлення з роботами сучасних лінгвістів.

Теоретичне значення курсу полягає в тому, що порівняльно-історичний аналіз мовних явищ дає можливість глибоко усвідомити й зрозуміти фонетичну систему і граматичну будову як української, так і російської мов, розширює лінгвістичний діапазон студента-перекладача, вчить науково коментувати мовний матеріал.

Практичне значення курсу полягає в тому, що він сприяє підготовці висококваліфікованого перекладача – фахівця, який, знаючи спільні й відмінні риси у фонетичній системі, граматичній будові, графіці й орфографії української та російської мов, зможе якнайкраще перекладати тексти та редагувати їх.

Завдання курсу:

засвоєння студентами спільних і відмінних рис у фонетичній системі, граматичній будові, графіці й орфографії української та російської мов; вироблення стійких навичок грамотного письма та правильного мовлення в умовах інтерференції з боку російської мови, що передбачає широкий спектр завдань порівняльного плану; поглиблення та систематизація набутих знань з курсів «Фонетика», «Морфологія», «Синтаксис» української та російської мов; розвиток мислення студентів, орієнтація на свідоме (не механічне) засвоєння мовного та теоретичного матеріалу.

Змістові модулі:

1. Теоретичні основи порівняльної лінгвістики.

2. Практична робота з порівняльної лінгвістики.

ВД 10 (2). Лінгвістична компаративістика

Мета вивчення курсу: сформувати у студентів теоретичні знання, навички, й уміння, необхідні для підготовки висококваліфікованого перекладача; сформувати у студента-перекладача практичні вміння визначати граматичне значення слова, засоби вираження цього значення, граматичні категорії, а також адекватне сучасному рівню розвитку лінгвістики уявлення про систему частин мови сучасної російської та української літературної мови. Підготовка до практичних занять передбачає самостійну роботу студентів у бібліотеці, яка включає реферування найбільш важливих концептуальних лінгвістичних праць корифеїв русистики, а також ознайомлення з роботами сучасних лінгвістів.

Завдання курсу:

засвоєння студентами спільних і відмінних рис у фонетичній системі, граматичній будові, графіці й орфографії української та російської мов; вироблення стійких навичок грамотного письма та правильного мовлення в умовах інтерференції з боку російської мови, що передбачає широкий спектр завдань порівняльного плану; поглиблення та систематизація набутих знань з курсів «Фонетика», «Морфологія», «Синтаксис» української та російської мов; розвиток мислення студентів, орієнтація на свідоме (не механічне) засвоєння мовного та теоретичного матеріалу.

Змістові модулі:

1. Теоретичні основи лінгвістичної компаративістики.
2. Практична робота з лінгвістичної компаративістики.

ВД 11 (1). Література країн, мова яких вивчається (російська, польська)

Мета вивчення курсу: введення в проблематику літературного процесу російської та польської літератур, формування уявлень про типи взаємодії, діалогу сучасної літератури і класичної літератури, а також модернізму і постмодернізму; про еволюцію жанрової системи літератури, про взаємовплив літератур.

Завдання курсу: оволодіння низкою теоретичних понять, пов'язаних зі специфікою та історією появи творів російської та польської літератур, світоглядом і естетичними уявленнями основних епох, системою жанрів досліджуваної літератури. Знання змісту найбільш значущих творів, своєрідності їх написання, жанрової специфіки, місця в історико-літературному процесі. Створення уявлень про закономірності й особливості розвитку російської та польської літератур, про зв'язки російських і польських творів з українською літературою та літературою інших країн.

Змістові модулі:

1. Класична російська література.
2. Російська література ХХ століття.
3. Класична польська література.
4. Польська література ХХ століття.

ВД 11 (2). Третя іноземна мова (англійська)

Мета вивчення курсу: формування у студентів необхідної комунікативної компетентності у англійській мові у сферах ситуативного спілкування в усній та письмовій формах, а саме формування навичок техніки читання, правильної вимови, побудови висловлювань англійською мовою; формування словникового запасу, що включає в себе загальноживану лексику англійської мови; розвиток вмінь монологічного та діалогічного мовлення, читання, письма та аудіювання.

Завдання курсу: напрацювання навичок читання і розуміння текстів з загальної тематики, формування і закріплення навичок елементарного спілкування іноземною мовою із застосуванням професійної лексики і правил мовного етикету; розширення активного словника студентів, знань, граматичного матеріалу, закріплення навичок усного та письмового перекладу текстів; розвиток країнознавчого досвіду і розвиток творчої особистості студентів.

Змістовні модулі:

1. Фонетична частина: польський алфавіт, вимова та акцент.
2. Лексична база та комунікаційний аспект.
3. Граматика та синтаксис англійської мови.

ВД 12 (1) Стилістика та культура мовлення

Мета вивчення курсу: розгляд особливостей стилістичної мовленнєвої діяльності у плані співвідношення закономірностей спілкування і структури мовленнєвого акту, функціональних стилів мовлення та їхнього взаємного зв'язку.

Завдання курсу:

ознайомити студентів з основними функційними стилями мовлення; розглянути типові мовні помилки; сформувати поняття студентів про стилістичну забарвленість мовлення; навчити виокремлювати та виправляти мовленнєві помилки.

Змістові модулі:

1. Основні теоретичні аспекти, поняття і методи стилістики та культури мовлення як навчальної дисципліни
2. Вправи та тренінгові завдання зі стилістики та культури мовлення

ВД 12 (2) Основи мовленнєвої діяльності

Мета вивчення курсу: розгляд особливостей мовленнєвої діяльності у плані співвідношення закономірностей спілкування і структури мовленнєвого акту, з'ясувати статус і типологію вияву форм та учасників мовленнєвого спілкування, простежити корелятивність мовленнєвої діяльності з іншими різновидами діяльності людини.

Завдання курсу:

ознайомлення студентів з типами граматичного опису в рамках функціонально-граматичних досліджень; вивчення якісних та кількісних закономірностей під час вивчення мовлення; навчити визначати мисленнєві і комунікативні основи граматичного ладу.

Змістові модулі:

1. Загальні відомості про мовлення.
2. Різновиди мовленнєвої поведінки.

ВД 13 (1). Лінгвокраїнознавство Польщі

Мета вивчення курсу: ознайомлення студентів з нерідною для них культурою, історією, економікою, релігією, освітою, тощо країн західних слов'ян, зокрема – Польщі, в тому числі, за допомогою вивчення таких країнознавчих понять, як мовна ситуація та її різновиди, мова повсякденної поведінки, національна афористика, мова жестів, культурний шок, розгляду безеквівалентної та фонові лексик (засобів її перекладу з польської мови на російську).

Завдання курсу:

ознайомлення студентів з новою для них культурою за допомогою вивчення мови; розгляд мови в сукупності її соціальних і соціокультурних характеристик; розкриття прийомів репрезентації та активізації відомостей з національної культури в мовному навчальному процесі; виховання у студентів поваги до власного культурного оточення.

Змістові модулі:

1. Теоретичні основи лінгвокраїнознавства.
2. Практика лінгвокраїнознавчого викладання.

ВД 13 (2). Лінгвокраїнознавство Росії

Мета вивчення курсу: ознайомлення студентів з нерідною для них культурою, історією, економікою, релігією, освітою, тощо Росії, в тому числі, за допомогою вивчення таких країнознавчих понять, як мовна ситуація та її різновиди, мова повсякденної поведінки, національна афористика, мова жестів, культурний шок, розгляду безеквівалентної та фонові лексик (засобів її перекладу з української мови на російську та навпаки).

Завдання курсу:

ознайомлення студентів з новою для них культурою за допомогою вивчення мови; розгляд мови в сукупності її соціальних і соціокультурних характеристик; розкриття прийомів репрезентації

та активізації відомостей з національної культури в мовному навчальному процесі; виховання у студентів поваги до власного культурного оточення.

Змістові модулі:

1. Теоретичні основи лінгвокраїнознавства.
2. Практика лінгвокраїнознавчого викладання.